

תורת הר"ף

ביאורים, פנינים, מוסרים וחדושים משיעורי
האדמו"ר רבי יאשיהו פינטו שליט"א
לפרשת השבוע

פרשת אחרי מות-קדשים

פרשת אחרי מות

**"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן
בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ה' וַיָּמָתוּ"**

**הריחוק בצורה מסוימת מהרב הוא דבר
טוב בכדי שאדם יוכל לקבל מרבו**

צריך להבין את דברי הפסוק "אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ה'", מה עניין בקרבתם לפני ה', האם בגלל שהתקרבו להקב"ה לכן מתו, איך אפשר להבין הרי התכלית שלנו להיות קרובים להקב"ה, אז בגלל שהתקרבו להקב"ה מתו?

אלא אפשר לפרש ולומר, הגמרא אומרת (כתובות קג:):
שרבי הקדוש רבי יהודה הנשיא לפני שנפטר, ציוה את בנו זרוק מרה בתלמידים. וצריך להבין מה פירוש זרוק מרה בתלמידים?

מובא בשם הרב הקדוש רבי מנחם מנדל מרימינוב זצוק"ל, שעיקר קבלת הלבנה מאור החמה היא ברחקות כנודע וכל מה שמתרחקת ביותר תקבל יותר מאורה, וכל מה שמתקרבת ביותר אל המשפיע יכהה אורה. כן הוא בדמיון קבלת התלמיד מהרב, על ידי שיתנהג עם רבו ברחקות בבחינת היראה, יקבל ממנו יותר, ומחוייב לקבל מוראו ביותר ויקבל ביותר. כמו כן הוא כביכול כנגד ה' יתברך, לפי מה שמתנהג האדם ביראה לפני בוראו, כן הוא

זוכה לדבקות בה'. וכאשר "אחרי ה' אלהיכם תלכו ואתו תיראו ואת מצותיו תשמרו ובקלו תשמעו ואתו תעבדו" (דברים יג, ה) אז תזכו "ובו תדבקון".

על פי זה יובן, רבנו הקדוש מצווה את בנו זרוק מרה בתלמידים, פירוש הדברים שכאשר התלמיד מרגיש יותר מידי קירבה לרב אז התלמיד מתחיל לזלזל ברב שלו. אבל מתי שהתלמיד מרגיש ריחוק מהרב בצורה מסויימת וקירבה בצורה מסוימת, אז התלמיד יכול לקבל הרבה מרבו. לכן רבי הקדוש ציוה את בנו זרוק מרה, תרחיק בצורה מסויימת את התלמידים ממך, שיוכלו להיות כלי קיבול לקבל ממך את התורה.

וכך הלבנה, כמה שהלבנה יותר קרובה לשמש היא פחות מקבלת אור מהשמש, וכמה שהלבנה יותר רחוקה מהשמש היא יותר מקבלת אור מהשמש. יש דברים שהריחוק הוא בריא להם וטוב להם, ויש דברים שהקירוב טוב להם, אם כך הריחוק בצורה מסוימת מהרב הוא דבר טוב בכדי שאדם יוכל לקבל מרבו.

וזו הייתה הטעות של בני אהרן "בְּקִרְבָּתֶם לִפְנֵי ה' וַיִּמְתּוּ", הם התקרבו במקום שלא צריך להתקרב במקום שאדם צריך להיות רחוק בו, ובגלל ששמה התקרבו היו צריכים למות.

אם כך אדם צריך להתנהג בחכמה עם רבו, לדעת איפה הנקודות שצריך להתקרב אליהן ולהיות קרוב מאוד לרב, איפה הנקודות שהקירבה לרב גורמת לאדם להיות פחות כלי קיבול ולקבל תורה מרבו.

**"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן
בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ה' וַיִּמָּתוּ"**

**גם אם אתה חכם אבל יש חכם יותר
ממך תתייעץ איתו ואפילו אם יש לך
כוונה טובה**

הנה טעמים רבים דרשו חז"ל בסיבת מיתת נדב ואביהוא, וכמו שמובא בפסיקתא דרב כהנא (כו, ט) בשביל ארבעה דברים מתו בני אהרן, ובכולהן כתיב בהן מיתה, על ידי שנכנסו שתויי יין במקדש וכו', ועל ידי שנכנסו בלא רחיצת ידיים ורגליים וכו', ועל ידי שהיו מחוסרי בגדים וכו', ועל ידי שלא היו להם בנים וכו', אבא חנן אומר על ידי שלא היו להם נשים.

כשנסתכל על דברי התורה הקדושה עם כל הפירושים וההוספות שחכמינו הוסיפו ולימדו והבהירו לנו שנבין, נמצא מה שכתוב מפורש בתורה **"בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ה' וַיִּמָּתוּ"** הנה העיקר שהתורה מספרת לנו למה מתו, בגלל שהתקרבו לפני ה'. לכן גם התורה הקדושה מצווה את כל עם ישראל לבכות בכי גדול על מיתת בני אהרן, כמו שמובא בתורה הקדושה (ויקרא י, 1) **"וְאַחֲיֵיכֶם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְכוּ אֶת הַשְּׂרִיפָה אֲשֶׁר שָׂרַף ה'",** הרי שמיתתם הייתה שריפה שכל בית ישראל היו צריכים לבכות עליה, וזו ראייה שהסתלקותם לא הייתה מחמת חטא כפשוטו חס ושלום. וכן צריך להתבונן, מה היה הגורם להסתלקותם אחרי שבאמת כל ישראל נצטוו לבכות על השריפה אשר שרף

ה'. הנה צריכים להבין, הקב"ה מצווה את כל ישראל לבכות את השריפה שמתו בני אהרן נדב ואביהוא, משום שהמיתה שלהם לא הייתה חס ושלום מיתה של אדם שעשה עבירה ומת, נענש על העבירה שעשה, אלא משהו גבוה ורוחני מרומם ביותר, שהתורה קוראת לדבר הזה "בְּקִרְבָּתָם לְפָנַי" ה" ומתו לא בעיתם ולא בזמנם, אלא מתו לפני הזמן.

והנה אפשר לבאר ולומר יסוד גדול, מה פשעם ומה חטאם של נדב ואביהוא שלכן היו צריכים למות, אלא אפשר לבאר ולומר שנדב ואביהוא ביקשו לשנות את היוצרות בקירבה להקב"ה. הקב"ה ברא את האדם והקב"ה מעל כל דבר. הקירבה להקב"ה היא קירבה בתנאים ולא על פי הרצונות של האדם. הקב"ה ברא זמנים להתקרב בלב, ברא זמנים להתקרב בתפילה, ברא זמנים להתקרב אליו על ידי הקרבת הקורבנות, הקב"ה ברא סדר איך מתקרבים אליו, מהם הזמנים של כל דבר לקירבה להקב"ה.

נדב ואביהוא רצו לשנות את הסדר הזה ולגרום דבר חדש בעולם, שהקירבה להקב"ה בכל המובנים, בכל הדרכים ובכל העניינים ביד של הבן אדם, איך שהוא רוצה יכול להתקרב לפני הקב"ה. ואת הפתח והדרך החדשה הזו שנדב ואביהוא רצו לבנות, זה מה שהתורה אומרת "בְּקִרְבָּתָם לְפָנַי ה'", התקרבו קירבה לא קירבה רגילה, כעין יום כיפור שכהן גדול נכנס לקודש הקודשים. נדב ואביהוא רצו לבנות דבר חדש בעולם, שכל רגע יוכל האדם כמו יום כיפור להתקרב לקודש הקודשים, להיכנס לפני ולפנים ולהתקרב להקב"ה קירבה כזו, וקירבה כזו לא היה אפשר לעשות אותה, זו קירבה מיוחדת שיש אותה רק בזמנים מיוחדים.

לכן אחרי שמתו שני בני אהרן, הקב"ה נותן ציווי מיוחד, "וְאֵל יִבֹּא בְּכָל עַת אֶל הַקֹּדֶשׁ" (ויקרא טז, ב), שלא כל הזמנים הם זמנים שהם אותו דבר, אלא לכל דבר יש לו עת ויש לו זמן, וכל דבר בזמן שלו. דבר בעיתו מה טוב.

אם כך נבוא ונקשה, הרי נדב ואביהוא עשו את זה לשם שמיים, ואם עשו את זה לשם שמיים למה המצוה שעשו לא עמדה איתם, הרי שלוחי מצוה אינם ניזוקים, והמצוה הזאת הייתה צריכה לעמוד איתם ולהישאר איתם שלא ימותו, הרי אחרית דבר הם עשו את זה בשביל עם ישראל, בשביל הקירבה אל הקב"ה, אם כך למה בכל זאת מתו?

אלא התשובה היא כך, נדב ואביהוא לקחו החלטה בחיים בלי להתייעץ עם החכמים והגדולים. היו בדור שלהם חכמים וגדולים, כמה שהם היו גדולים, האנשים שהיו המובילים של ישראל היו משה ואהרן. נדב ואביהוא רצו לעשות מהלך גדול וקדוש, אפילו שהוא מהלך קדוש ולשם שמיים, עם כל המעלות והדברים הגדולים ביותר, אבל עשו אותו בלי להתייעץ עם משה ואהרן. הם לקחו על עצמם את ההחלטה לעשות את הדבר הזה, בלי עצה מגדולי הדור ממשה ואהרן.

וידוע שיש קבלה בשם ה'נועם אלימלך', שכל אסיפה שאין שם ראש, הס"מ נעשה שם ראש. כל מקום בעם ישראל שאין אדם אחד שהוא המוביל של הדבר, הס"מ הסיטרא אחרא נהיית המובילה של הדבר, הקב"ה ברא בעם ישראל היררכיה שצריכה להיות בכל מקום, את הראש את המוביל של המקום. אפילו שאתה חושב שאתה יותר גדול מהרב בתורה וביראת שמיים, אבל הוא

הרב. הוא נכתב עליו בשמיים להיות הרב, הוא נכתב עליו בשמיים להיות הראש, נכתב עליו בשמיים להיות המוביל, והוא צריך להוביל. אם הוא לא מוביל, הס"מ נהיה המוביל של אותו מקום.

נדב ואביהוא עם כל מעלתם שחשבו שהם גדולים וקדושים, אפילו יותר ממושה ואהרן, ידעו שיש מנהיגים לעם ישראל משה ואהרן, והם רצו להחליט החלטה בלי להתייעץ איתם, זה שלקחו החלטה בלי להתייעץ איתם, הביא חורבן ואת המוות שלהם.

ועל פי זה יובן מדוע את הפרשה של נדב ואביהוא קוראים ביום הכיפורים, משום שנדב ואביהוא רצו להביא את יום הכיפורים שיהיה בכל השנה כולה. ולכן ביום הכיפורים שזה היום המקודש, ששמור ומקודש רק ליום הכיפורים, עשו את המעשה שלהם בלי עצת חכם בלי עצת רב, לכן נכשלו כישלון גדול שהביאו מיתה על עצמם.

**”וַיִּדְבֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן
בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ה' וַיָּמָתוּ”**

**כבוד תלמידי חכמים צריך להיות במעלה
הגדולה ביותר**

מצאנו כמה פירושים מדוע מתו בני אהרן נדב ואביהוא, ואחד הפירושים (סנהדרין נב.) משום שהיו עומדים ואומרים אימתי ימותו שני זקנים הללו ואני ואתה ננהיג את הדור.

והנה צריך לדעת יסוד גדול, שאדם צריך לכבד ולירא מתלמידי חכמים יראה גדולה ביותר, כי פגיעה בתלמידי חכמים היא הדבר החמור והקשה ביותר אשר יש לנו. וכמו שמובא בגמרא (חגיגה כב:) **תניא אמר רבי יהושע בושני מדבריכם בית שמאי וכו'.** נטפל לו תלמיד אחד מתלמידי בית שמאי, אמר לו אומר לך טעמו של בית שמאי.. מיד הלך רבי יהושע ונשתטח על קברי בית שמאי, אמר נעניתי לכם עצמות בית שמאי, ומה סתומות שלכם כך, מפורשות על אחת כמה וכמה. אמרו כל ימיו הושחרו שיניו מפני תעניותיו, עד כאן.

הרי רבי יהושע שהיה תנא מהתנאים הגדולים והחשובים שהיו, אמר דבר שלא הבין מדברי בית שמאי ודיבר לא בכבוד כלפי בית שמאי, כל חייו הצטער וצם תעניות רבות עד ששיניו הושחרו מרוב תעניות שצם כי דיבר לא בכבוד על בית שמאי ומדוע, כי כבוד חכמים צריך להיות בזהירות גדולה אצל האדם.

וידוע מעשה המובא ברבנו הבעל שם טוב, שפעם אחת ראה בעיניו חילול שבת, והצטער הבעל שם טוב מדוע ראו עיניו חילול שבת. ואחרי שחקר ובדק, מצא בנפשו ששמע אדם שמזלזל בתלמיד חכם. ידוע שתלמיד חכם הוא בבחינת שבת, כמו שהזוהר הקדוש (נשא, קמ"ד ע"ב) אומר **כתיב שְׁבֶת לַה' קִדְשׁ לַה', מַה שְׁבֶת לַה' קִדְשׁ, אוֹף רַבִּי שְׁמַעוֹן שְׁבֶת לַה' קִדְשׁ.** אם כך תלמיד חכם בבחינת שבת, ומשום ששמע זלזול בתלמיד חכם, עבירה גוררת עבירה וראה בחינת זלזול בתלמיד חכם על ידי שראה זלזול של שבת קודש, שאדם חילל שבת קודש.

וכך מה שמובא בנביא (ישעיה נח, יג) "וְקִרְאתָ לְשַׁבַּת עֲנֵג" לְקָדוֹשׁ ה' מְכַבֵּד" ודקדקו ואמרו בשעה שתשמור ותענג את השבת, יש לך לזכור כי גם הצדיק קדוש השם יהיה מכובד, שהוא גם כן בבחינת שבת ויש לענגו ולשמחו בכל מיילי דמיטב ואם לא כן, אין השבת בשלימות ויש בה חילול.

ולכן בני אהרן מתו שלא נהגו כבוד במשה ואהרן, משום שכבוד תלמידי חכמים צריך להיות בצורה הגבוהה והחזקה ביותר.

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ה' וַיָּמָתוּ"

**מכל סיפור ומעשה בתורה ישנו לימוד
לדורות הבאים**

בפרשת השבוע אנו מוצאים עניין מיתת שני בני אהרן נדב ואביהוא, בהתקרבתם לפני ה'. והמפרשים הרחיבו במעשה בני אהרן, מאן דאמר אחד אומר שלא נשאו נשים, מאן דאמר אחר אומר שהיו שתויי יין, מאן דאמר אחר אומר שהיו אומרים מתי ימותו משה ואהרן וניקח את מקומם. כך רבו הפירושים מה עשו ומדוע מתו ביום שבו הקימו את המשכן שהיה יום גדול לשמיים ולארץ, יום שהקב"ה השרה את שכינתו מהעליונים לתחתונים.

והנה צריכים ללמוד יסוד גדול, חז"ל אומרים לנו איזהו חכם הרואה את הנולד (תמיד לב). שכאשר אדם רואה מה קרה ומה התולדות ממנה שקרה, הוא רואה סיפור אחר בחייו. רואה מחז"ל מה היה בדבר דומה ומתי שרואה מה היו התוצאות בדבר דומה, הוא רואה את הנולד ונזהר שלא יקרה גם אצלו, לטוב או לרע דבר דומה.

וכך מובא (איוב יט, כו) **"וּמַבְשֵׁרֵי אַחְזָה אֱלֹהִים"** שכל מאורע שעובר על האדם, צריך ללמוד ממנו דבר הנוגע לאלוקותו יתברך שמו, איך להשתמש בו לעבודת ה'. ולא רק ללמוד על עצמו צריך, אלא גם ללמד לזולת, להזהיר אנשים איך להתנהג בכל דבר שקרה עם האדם.

ולכן כשרואים את עניין פרשת השבוע מיתת בני אהרן, האדם צריך ללמוד מוסר גדול לעצמו איך להתנהג, כי תורתנו הקדושה זה לא סיפורי מעשיות שהתורה באה לספר לנו, אלא לימוד לדורי דורות. כל דבר שקרה לאבותינו וכל דבר שעבר על רבותינו, איך האדם צריך ללמוד ולהיזהר איך להתנהג ואיך להתנהל בחייו, בגדר **"איזהו חכם הרואה את הנולד"**.

מובא בגמרא (כתובות סז:): ההוא דאתא לקמיה לרבא (אותו אדם שהלך לפני רבא) אמר לו מה אתה אוכל היום, אמר לו תרנגולת פטומה ויין ישן, אמר לו האם אתה לא דואג לדוחקא דציבורא (דוחק הציבור) שאתה אוכל דברים כל כך יקרים? אמר לו אני לא אוכל מכסף של בני אדם, אני אוכל מכסף של הקב"ה שכתוב בפסוק **"עֵינַי כָּל אֶלְיָי וְשִׁבְרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֶכְלָם בְּעֵתוֹ"** (תהלים קמה, טו) בעיתם לא נאמר אלא בעיתו, שהכל לפי מה שכל אחד ואחד צריך,

הקב"ה נותן לו. בתוך כך שמדברים, באה אחות של רבא שלא ראתה אותו שלוש עשרה שנים, והביאה לו תרנגולת פטומה ויין ישן. אמר רבא מה הדבר הזה שקרה לי עכשיו, שאני לא רגיל לאכול תרנגולת פטומה ויין ישן, אמר לאחותו מה זה שהבאת לי ככה, הרי אני לא רגיל לאכול כאלה דברים. אמר לו קום תאכל, כי מה שדיברת בפה, הקב"ה נתן לך.

ומפה לומדים שכל מה שאדם מוציא מפיו לטוב ולרע, בסוף מתגשם וקורה. לכן בכל עניין שקורה לאדם "איזהו חכם הרואה את הנולד" כל תזוזה קטנה שקורה בחיי האדם, יש לה רמז. כל דיבור שאדם מוציא מפיו, יש לו רמז לעניינים ולדברים שעתידים לקרות.

ומצאנו אצל דוד המלך, מתי שנלחמו ישראל עם פלישתים שיצא כנגדם גוליית מחרף ומגדף את הקב"ה. בא דוד המלך לשאול המלך, ואמר דוד לשאול תתן לי אני אלך להילחם עם גוליית ואנצח אותו. אומר דוד לשאול "אל יפל לב אדם עליו עבדך ילך ונלחם עם הפלשתי הזה" (שם"א יז, לב). מספר דוד המלך לשאול המלך "רעה היתה עבדך לאביו בצאן ובא הארי ואת הדוב ונשא שיה מהעדר. ויצאתי אחריו והפתיו והצלתי מפיו ויקם עלי והחזקתי בזקנו והפתיו והמייתיו. גם את הארי גם הדוב הפה עבדך והיה הפלשתי הערל הזה כאחד מהם כי חרף מערכת אלהים חיים. ויאמר דוד ה' אשר הצלני מיד הארי ומיד הדב הוא יצלני מיד הפלשתי הזה" (שם, לד-לז).

וכן היה, כי יצא דוד אליו בלי חרב וחנית, אלא עם אבן ויך את הפלשתי אל מצחו ותטבע האבן במצחו ויפל על

פְּנֵי אֶרְצָה". ורש"י במקום כתב, שדוד המלך אמר לשאול יודע אני שלא לחינם נזדמן לי הדבר ההוא, אלא שלעתיד אני בא לידי כיוצא בזה לישועת ישראל ואסמוך עליה ואצא.

והנה דוד המלך באחת המערכות הקשות שהיו לעם ישראל, אומר לשאול המלך מה שהקב"ה נתן לי להכות את הארי ואת הדוב להציל את הכבשה, זה היה סימן מהקב"ה. "איזהו חכם הרואה את הנולד" לראות את הדבר הזה, ומשמה לראות את הנולד, מה עתיד להיוולד ומה עתיד להיות לעם ישראל. זה שאני צריך למסור נפש להילחם ולהציל את עם ישראל גם בדבר שנראה בלתי אפשרי, זה רק היה סימן.

וזהו יסוד גדול בחיי האדם, כל דבר שקורה לאדם אפילו הקטן ביותר, כל דבר שיצא מפיו של האדם, כל דבר שיצא מהאדם, אדם צריך לדעת שזה סימן לדברים הבאים שעומדים לבוא על האדם בחיים.

ועל זה אמר רבי יוחנן ביום שחרב בית המקדש ניטלה נבואה מן הנביאים, וניתנה לשוטים ולתינוקות.

וצריך להבין מה פירוש ניטלה נבואה מן הנביאים וניתנה לשוטים ולתינוקות, אלא התשובה היא כך שאפילו שוטה ותינוק שאומר דבר זה כמין סימן "איזהו חכם הרואה את הנולד" שמשם האדם יכול לראות את זה כמו נבואה, ולדעת מה עתיד להיות ומה עומד לקרות.

וכך מוצאים בגמרא (גיטין נח.) תנו רבנן מעשה ברבי יהושע בן חנניה שהלך לכרך גדול שברומי, אמרו לו תינוק

אחד יש בבית האסורים יפה עיניים וטוב רואי וקווצותיו סדורות לו תלתלים. הלך ועמד על פתח בית האסורים אמר (ישעיה מב, כד) "מִי נָתַן לְמִשְׁפָּה יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל לְבָזִים" ענה אותו תינוק ואמר "הֲלוֹא ה' זֶה חָטְאָנוּ לוֹ וְלֹא אָבוּ בְדַרְכָּיו הַלֹּךְ וְלֹא שָׁמְעוּ בְּתוֹרָתוֹ". אמר מובטחני בו שמורה הוראה בישראל, העבודה שאיני זז מכאן עד שאפדנו בכל ממון שפוסקין עליו, אמרו לא זז משם עד שפדאו בממון הרבה, ולא עברו ימים מועטין עד שהורה הוראה בישראל ומנו הוא רבי ישמעאל בן אלישע. ע"כ.

והנה איך רבי יהושע בן חנניה עומד ומציל את הילד הזה בסכום כל כך גדול של כסף, הרי אמרו חז"ל שם שאין פודים את השבויים יותר משוביים מפני תקנת העולם, אלא רבי יהושע בן חנניה ראה סימן בילד, שהסימנים האלה מורים על סופו שיורה הוראה בישראל ודבר גדול יהיה ממנו לעם ישראל. וזהו "איזהו חכם הרואה את הנולד" שאדם רואה סימנים, ומהסימנים לומד איך להתנהל ואיך להתנהג, כך כל דבר שהקב"ה מראה לאדם זה סימן על דברים הבאים שעתידים לבוא לו בחיים.

כאשר נראה בפרשת השבוע את כל עניין נדב ואביהוא והסיבות מדוע מתו, נלמד מוסר גדול מאיזה דברים צריכים להיזהר ומאיזה דברים להישמר, מאיזה דברים אדם צריך ללכת איתם בכל כוחו עד הסוף, כי התורה הקדושה היא מגדלור שמאירה לנו את החיים, ונותנת לנו סימנים בכל דרך ובכל דבר איך לנהוג בחיינו.

פרשת קדושים

"קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלהיכם"

**האדם צריך לקדש את עצמו שלא יהיה
בגדר של נבל ברשות התורה**

התורה הקדושה אומרת לנו בפרשת השבוע "דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלהיכם" והמדרש (ויק"ר כד, ט) אומר יכול כמוני, ת"ל כי קדוש אני קדושותי למעלה מקדושתכם. דברים אלה קדושים ביותר שצריך להבין ולהפנים אותם בחיים שלנו, הקב"ה שרטט את החיים של כל יהודי מהרגע שיוצא לאויר בעולם ופוקח את עיניו, עד לרגע שנפטר מהעולם ומחזיר את נשמתו לבורא עולם. וכך גם בכל יום, מהרגע שקמים בבוקר ועד לרגע שהולכים לישון, התורה משרטטת לנו את החיים. ואפשר להמשיל את זה לכביש שבו יש הרבה תמרורים, זהירות מסיבוב מסוכן, זהירות מגיעים לצומת, פה השולים צרים ופה אפשר להחליק. כך הקב"ה נתן לנו את התורה שנותנת לנו סימנים ותמרורים בדרך איך האדם צריך להתנהל ולהתנהג בחיים שלו.

וכך הקב"ה אסר לנו לאכול דברים אסורים והתיר לנו לאכול דברים מותרים, בכל דבר אמר לנו מה מותר ומה אסור. אדם שמתנהל ומתנהג עפ"י התורה אז הנשמה שלו שבאה לעולם הזה לעשות את התיקון, הולכת מהעולם

הזה וחוזרת לעולם הבא בשלימות. יש דברים שמותר לעשות אותם, אבל אומרת הגמרא (בבמות כ.) שהקב"ה נותן לנו עצה בפרשת השבוע **קדש עצמך במותר לך** גם בתוך כל המבנה שהקב"ה נתן לנו להתנהג, האדם יקדש עצמו בכל מה שמותר לו. וכך גם בכביש, יש תמרורים שבהם מצויינת מהירות מסוימת שמותר לנסוע בה בכביש, אבל האדם נזהר לנסוע פחות ממה שמותר כי **קדוש אני** כי האדם בן קדושים וקרוב להשם, כי עם ישראל העם הנבחר.

ולמרות שהולכים על פי הכללים והחוקים של התורה, צריך גם זהירות במה שהקב"ה נתן לנו ולא להגזים. מותר לנסוע עד מהירות מסוימת, האדם לא יגיד אני נוסע עד גובה המהירות שמותר אלא יקח מקדם בטחון בגלל שהוא בן קדושים, בן לעם הנבחר ולנסוע קצת פחות ממה שמותר לנסוע. הקב"ה נתן לנו לאכול בשר ולשתות יין, אז האדם לא יאמר אני אוכל הרבה בשר, קדש עצמך במותר לך, אלא יאכל קצת פחות ממה שמותר לו. מותר לאדם לשתות יין כשר, אז האדם לא יאמר שישתה הרבה יין כשר, אלא ישתה בגבול ובמשורה כי הוא בן קדושים ועליו לקדש עצמו במה שמותר לו ויזהר שלא להפריז ולהגזים גם במה שמותר לו. גם במסגרת של הדברים שהקב"ה נתן לנו, חייבים לקדש את עצמנו בצורה נכונה ולא לעשות יותר ממה שמותר. הקב"ה התיר לנו הכל בחיים, אבל למרות כל מה שהתיר יש גבול שאסור לחצות אותו וכמה שהאדם יכול יותר להתנהג בצורה מתונה ומבוקרת יש לדבר הזה כוח גדול והשפעה גדולה כלפי הקב"ה.

מצד שני, האדם לא יאמר שרוצה להיות קדוש יותר מידי ויתנתק מכל העולם ומכל הדברים, לא יאכל כלום ויהיה פרוש מהעולם, זו לא דרך טובה. אדם שמענה את הנפש שלו הוא עושה רק רע וכמו שאומרת הגמרא (תענית יא.) **כל היושב בתענית נקרא חוטא** אדם שסתם יושב בתענית בלי סיבה ומענה את עצמו נקרא חוטא. אין עניין סתם לענות את הנפש שלנו, האדם צריך לאכול ולשתות טוב, להתלבש טוב לשמוח במה שהקב"ה נתן לו ולחיות עם כל מה שהקב"ה נתן לו, אבל בגבולות ובגזירה שהקב"ה התיר לנו לעשות את זה בצורה חכמה ומתונה כמו של בני מלכים. אם האדם יגזים הוא ישחית את הנפש שלו, כי כל דבר שהאדם עושה בהגזמה הוא גורם נזק גדול לנפש שלו.

אם נסתכל בעניין שהתורה הקדושה אומרת לנו בעניין של המצורע אחרי שקיבל צרעת בגוף שלו והוא יוצא מחוץ למחנה, הוא בא לכהן ומביא קרבן. הכהן לוקח מהדם של הקרבן ושם על התנוך של האוזן הימנית, על בוהן ידו הימנית ועל בוהן רגלו הימנית של האדם שהביא את הקרבן, אחרי כן הכהן לוקח גם מהשמן של הקרבן ושם באותן מקומות ששם את הדם.

צריך להקשות ולומר מובן כששמים דם באוזן, כמו שרואים על אדם יהודי שגנג ונמכר לעבד ובזמן שצריך לצאת לחירות בא לבעל הבית ואומר "**אֶהְבֶּתִי אֶת אֲדֹנָי אֶת אֲשֵׁתִי וְאֶת בְּנֵי לֹא אֶצֵּא חֶפְשִׁי**" (שמות כא, ה) אז בעל הבית לוקח אותו לדלת ואומר לו אוזן זו ששמעה בהר סיני כי לי בני ישראל עבדים ואתה רוצה להיות עבד ורוצע את אוזנו

במרצע, זה מובן למה שמים את הדם באוזן של המצורע. אבל בשביל מה צריך לשים דם בבוהן ביד וברגל, ולמה לשים גם שמן באותן מקומות, הרי זה קרבן לקב"ה זה דבר חשוב ולא דבר פשוט, אם כך מדוע ציוותה אותנו התורה כך לשים את הדם ואת השמן?

אלא אולי נבאר ונאמר יסוד גדול, הגמרא אומרת (עריבין טו) על שבעה דברים נגעים באין, על לשון הרע ועל שפיכות דמים ועל שבועת שוא ועל גילוי עריות ועל גסות הרוח ועל הגזל ועל צרות העין. השבעה דברים הללו גורמים לאדם שיהיו לו נגעים וצרעת בבית שלו. מי שיש לו אחד מהשבעה דברים האלה הוא מתדרדר ומגיע לצרעת שמראה לאדם שההתנהגות שלו והחיים שלו במצב לא טוב והקב"ה מדליק לו מנורה אדומה קשה לסמן לו שיזהר כי ההתנהגות שלו רעה ומרחיקה אותו מהקב"ה.

וצריך לדעת יסוד גדול כל מה שקורה לאדם בחיים, זה סימנים שהוא לא בסדר והוא צריך לתקן את עצמו. אדם שקרה לו נזק, סימן שהוא צריך לסדר את עצמו, אדם שקצת חולה זו נורה שהוא צריך לתקן את עצמו, אדם שיש לו בעיות בפרנסה זו נורה שהוא צריך לתקן את עצמו. כל בעיה בחיים זו מנורה בחיים לאדם שיזהר שמשוה לא בסדר אצלו בחיים, זה כמו מכונית שהאדם נוהג ונדלקת לו נורה אדומה, זה סימן שזה מקולקל וזה מתרה לו לתקן משהו מקולקל במכונית.

אנחנו בני של הקב"ה ואם יש לאדם משהו לא כשורה בחיים, זו נורה אדומה בחיים שמשוה לא בסדר אצל האדם. ומתי שיש לאדם צרעת או נגעים זו נורה

אדומה גדולה מאוד מאוד שיש בו אחד מהשבעה דברים בצורה קשה. הקב"ה לא שמח להתעלל באנשים או לצער אנשים ולעשות להם רע, אבל מתי שיש לאדם משהו לא טוב סימן שיש משהו לא טוב אצלו וזה בא לעורר אותו ולהחזיר אותו למוטב לדרך הטובה.

אם כך באוזן שמים את הדם כמו העבד הנרצע, אבל בבוהן שמים כי אפשר לפרש בה"ן בראשי תיבות יוצא נ"בל ב'רשות ה'תורה, התורה מתירה לאדם לאכול בשר והוא הולך ואוכל בשר יותר מידי, התורה מתירה לאדם לשתות יין והוא הולך ושותה יין יותר מידי, הוא בתוך התורה כי התורה הרשתה לו לאכול, אבל בתוך המסגרת שמותר לו הוא נהיה נבל ברשות התורה. לכן דוקא התורה אומרת לשים את הדם על הבהן שמסמל גם שמותר לאדם לעשות דבר, הוא נבל ברשות התורה במה שעושה.

כתוב בספרים הקדושים, מתי שהאדם קם בבוקר אחרי שישן בלילה, הגוף שלו נקרא דם. אחרי שהאדם מתחיל את היום מתפלל ועושה מצוות, הוא מוסיף את האות א' שמסמלת על אלופו של עולם הקב"ה, למילה דם ונהיה אדם. לכן לוקחים דוקא את הדם שמסמל על הדבר הרע והריק שבאדם לפני שמתקרב לקב"ה וקיים את התורה והמצוות שצריך לקיים, ואת זה שמים על האוזן לסמן לו אוזן שלא שומעת מוסר ודברים טובים מתדרדרת לדברים רעים ונשארת בגדר של דם בלי האות א' של אלופו של עולם. ואת השמן שמים עליו כי בשמן יש מעלה גדולה שלא מתערבב עם אף נוזל והוא מאיר ומדליק מכל הנוזלים, לכן דוקא שמים על המצורע להוסיף לו אור

וברכה לסמן לו שישנה את הליכותיו וילך במקומות טובים ודברים טובים.

זוהי היסוד הגדול שהקב"ה מלמד אותנו בפרשת השבוע "קְדוּשִׁים תְּהִיּוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי" אדם צריך להיות קדוש בתוך מה שמותר לו כדי שלא יהיה נבל ברשות התורה. מותר לאדם לאכול בשר ולשתות יין, אבל שלא יאכל בהגזמה כי זה כשר, האדם צריך לקדש את עצמו ולהקפיד יותר בצורה נבונה וחכמה וזה מה שהתורה בפרשת השבוע באה ללמד אותנו. אם לא נעשה את זה בצורה נבונה וחכמה, נאבד את א' של אלופו של עולם ואז זה נהיה דם ששמים על האוזן שלא שמעה מוסר ועל הבהן שהתנהג כנבל ברשות התורה.

זוהי יסוד גדול שצריך לחזק בנפש שלנו, ודאי שפה מדובר על אדם ששומר תורה ומצוות ומקפיד על הכשר, אבל צריך לדעת שגם בתוך ההקפדה וההליכה בדרך השם כמו שצריך, צריך האדם לרסן את עצמו במה שמותר לו בזהירות ובמתינות ולא להגזים במה שהשם נתן לנו, אלא לעשות את זה בטעם טוב. קדש עצמך במותר לך במה שמותר לאדם שיקדש את עצמו, בזה הוא צריך להקפיד כי הוא קרוב לקב"ה ואם הוא לא מתנהג כך, אז באים על האדם בעיות וצרות ודברים קשים.

"קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם"

במעשה קטן שהאדם עושה יכול להרים
או להפיל עולם ומלואו

כוונת הדברים אפשר לבאר על פי מה שמובא בתורה (דברים לב, ט) "כִּי חֶלֶק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ", עם ישראל נותנים כח בפמליה של מעלה כמו שכתוב (תהלים סח, לה) "תָּנּוּ עֹז לְאֱלֹהִים" ולא רק בברואי מעלה הם מוסיפים כח, אלא כביכול גם בגדולתו של הקב"ה.

וכך דקדקו בשם קדושי עליון על מה שמובא במדרש (ויק"ר כד, ט) "קְדוּשִׁים תִּהְיוּ, יְכוּל כְּמוֹנֵי תִלְמוּד לּוֹמֵר: כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי, קְדוּשָׁתִי לְמַעַל מִקְדוּשַׁתְכֶם. דהיינו שקדושותי למעלה, רצה לומר הקדושה של הקב"ה למעלה, היא מקדושתכם. בני ישראל גורמים למעלה קדושה כביכול על ידי מעשיהם הטובים, וזהו קדושותי למעלה היא מקדושתכם, ממה שאתם מקדשים עצמכם למטה, קדושותי עולה ומתחזקת ומתגדלת למעלה.

וצריך יהודי לדעת שכל פעולה שעושה למטה, מחזקת את כח הקב"ה למעלה, זה מה שאמר "יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ" שיעקב אבינו (עם ישראל) הם כמו חבל ארוך, כשמנוענעים אותו למטה הוא מתנוענע גם למעלה. וזהו "כִּי חֶלֶק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נַחֲלָתוֹ" כמו חבל.

וחז"ל משלו משל למלך שבארמונו הייתה תלויה נברשת גדולה מאוד של כסף וזהב, אבנים טובות ומרגליות. הנברשת הייתה מחוברת לגג הבית בחבל

עבה וקשה, שמחזיק למעלה שלא תיפול. פעם עבר ליד הארמון אחד מהכפריים שהיה צריך חבל חזק לקשור את תרמילו, וראה על גג הארמון חבל קשור מבחוץ, עלה לגג של הארמון והתחיל לחתוך את החבל. כשחתך את החבל בשביל התרמיל, כל הנברשת היקרה נפלה ונשברה והיה נזק קשה ביותר. השומרים של המלך מיד תפסו אותו ושמו אותו בבית האסורים, התחילו לצעוק עליו צעקות קשות על הנזק הגדול שעשה. אבל אותו אדם אמר להם מה עשיתי? רק רציתי חבל קטן בשביל לקשור את התרמיל שלי.

לפעמים דבר קטן מזעזע ומפיל או מרים עולם ומלואו, וזהו שנאמר "כִּי חֶלֶק ה' עִמּוֹ" בני ישראל הם נעשים כחלק ממש מהקב"ה, והם נותנים עז לאלקים הם נותנים עוז וכח להקב"ה. וזה מה שנאמר בפרשת השבוע "קְדוּשֵׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי" קדושתו גדולה משלכם, הקדושה של הקב"ה מתגדלת ועולה מקדושתם של עם ישראל.

לכן כל יהודי צריך לדעת ביותר בימים אלו שמתחילים ימי הקיץ, כמה שיותר מתחזק ומתקדש, מטהר ומחזק את עצמו, מסגף את עצמו ונוזהר מכל הפיתויים ומכל היצרים שנמצאים בחוץ, שומר על עצמו בקדושה גדולה, הוא מחזק את כוחו של הקב"ה בעולם, ומרומם את כוחו של הקב"ה בעולם. לכן נקפיד ביותר בימים אלו בכל עניין, משום שמצוה גוררת מצוה וחס ושלום עבירה גוררת עבירה.

"קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלהיכם"

אדם שעובר או מזלזל בקיום המצוות פוגע בחיות גופו

וברש"י שם, מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל מפני שרוב גופי תורה תלויים בה ע"כ. דהיינו, בשאר הפרשיות לא שנה משה אלא לאנשים, ופרשה זו נאמרה בהקהל לכל עדת בני ישראל, אנשים, נשים וטף. והעניין הוא כי הכתוב אומר (קהלת יב, ג) "סוף דְבַר הַכֹּל נִשְׁמַע אֶת הָאֱלֹהִים יְרָא וְאֵת מַצְוֹתָיו שְׂמוֹר כִּי זֶה כָּל הָאָדָם". וידועים דברי הקדמונים, דאדם ממוזג מגוף ונשמה, וכמו שיש מזון גופני המחייבה רמ"ח אברים ושס"ה גידים, כן יש מזון רוחני לנשמה רמ"ח מצוות עשה להחיות אבריו, ושס"ה לא תעשה להחיות שס"ה גידיו.

וכאשר עובר על אחת ממצוות התורה, הוא פוגם בחיותו של אותו איבר או גיד המכוון נגדו, ובמצוות התורה שיש בהם כרת כאשר עובר עליהן פוגע בחיות נפשו ממש. "אֵת הָאֱלֹהִים יְרָא" זה שס"ה מצוות לא תעשה, "וְאֵת מַצְוֹתָיו שְׂמוֹר" זה רמ"ח מצוות עשה, "זֶה כָּל הָאָדָם" מכוון נגד האיברים והגידים של האדם והם מזון הנפש.

מצוות התורה נחלקות למצוות הנוגעות בין אדם למקום, וישנן מצוות הנוגעות בין אדם לחבירו. ישנן מצוות תמידיות ששייכות לכל איש ישראל בכל הזמנים, וישנן מצוות מיוחדות לסוגים אחדים, כהנים לויים או שלא ניתנו לקיימן רק מזמן לזמן, כגון מצוות מצה בפסח, סוכה

בסוכות וכו'. ובעיני העולם מצוות הבאות רק ממזמן לזמן חשובות לו יותר, ומקיימן בשמחה יותר משאר מצוות שיכול לקיימן תדיר כגון תורה ותפילה וציצית ומזוזה.

אבל האמת אינה כן, כי במזון וחיות הגוף אנו רואים אשר אויר לנשמה נתן ה' בכל מקום בעולם, וגם מים להשקות צימאון גופו יכולים לחפור בכל מקום, אבל זרעים ופירות יש שנזרעים בכל המדינות, יש פירות מיוחדים שאי אפשר להשיגם רק במדינות מיוחדות ולא בכל מקום, וכל זה הוא לפי גודל הצטרכותו לחיותו, כי בלי אויר אי אפשר להתקיים על כן זה ניתן לו בכל מקום בלי טרחה. ושוב באים המים והמאכלים שאפשר להתקיים בלעדיהם לזמן קצר, בטרחה קצת אפשר לקבלם, ואותם פירות שאפשר לחיות גם בלעדיהם, אמת לא נמצא להשיג בכל מקום.

וכך גם במזון הרוחני, הקב"ה נותן מצוות תדירות במצוות שהם החיות של האדם, ומצוות שהן פחות תדירות והם פחות מהחיות של האדם, כמו במזון הגשמי. ופרשה זו פרשה מיוחדת היא שרוב גופי תורה תלויים בה, הרבה מהמצוות החשובות שבתורתנו הקדושה נמצאים בפרשה הזו.

וידוע מה שמובא בשם הגר"א על פרשתנו בספר המאור הגדול ששאל, כתוב בתורה שנאת חנים "לא תִשְׂנֵא אֶת אַחִיךָ בְּלִבְּךָ", ושואל איך אפשר לומר שנאת חנים הרי אם חברו פגע בו והזיק לו אז זה לא שנאת חנים? הוא שונא אותו בגלל סיבה שחברו הזיק לו, אז מה הלשון שנאת חנים?

אלא מתרץ הגר"א ואומר אם אדם מאמין בהקב"ה, הוא מאמין שאין אדם נוקף אצבע למטה אלא אם כן גוזרים עליו מלמעלה, ואם חבירו ציער אותו סימן שזה בא מהקב"ה, ואם חבירו ציער אותו וזה בא מהקב"ה והוא בכל זאת שונא את חבירו, זוהי שנאת חינם. וכך מצאנו אצל דוד המלך, כשקילל אותו שמעי בן גרא קללה נמרצת, וידוע ששמעי היה ראש הסנהדרין וביזה את דוד המלך ביזיון גדול ביותר. ואמר לו אבישי בן צרויה אל המלך "אֶעֱבֹרָה נָא וְאֶסִּירָה אֶת רֵאשׁוֹ" (שמ"ב טז, ט), השיב לו דוד "פִּי ה' אָמַר לוֹ קָלֵל אֶת דָּוִד וּמִי יֹאמֶר מִדּוּעַ עֲשִׂיתָהּ כֵּן" (שם, י). ראינו שדוד אמר כי הצער והעלבון הזה נגזר עליו מן השמיים, כי לא יכול אדם להרע לו אם ה' לא צויה והמעליב והפוגע בו הוא רק שליח ה', ולכן אין לו לפגוע בשמעי.

— ● —

"אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ"

**הכוח הגדול של מצוות כיבוד אב
ואם שפותחת לאדם את כל השערים
בשמיים**

המשנה אומרת (מכות ג, יז) **רַבִּי חֲנַנְיָהּ בֶּן עֲקֵשָׁיָא אוֹמֵר רְצָה הַקֶּב"ה לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, לְפִיכֶן הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת. הַקֶּב"ה רָצָה לְזַכּוֹת אֶת עַם יִשְׂרָאֵל לְפִיכֶן נָתַן לָהֶם תַּרְי"ג מִצְוֹת בְּסִיסוֹת שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל. ידוע מה שרבותינו**

הקדושים אומרים שבגן עדן בשמיים יש תרי"ג (שש מאות ושלוש עשרה) עצים, כל עץ בשמיים זה עץ של כל אחת מהמצוות ומהעץ הזה יוצאים הרבה ענפים שהם כל ההלכות וכל המדרשים שיוצאים מאותו יסוד של התרי"ג מצוות שהקב"ה ציווה את עם ישראל, וכל עץ כזה המעלה והרמה שלו גדולה ביותר.

יש מצוות תמידיות שלא כל רגע באות לאדם שיקיים אותן, אך בכל זאת האדם מתמודד איתן ואחת מהן מהחשובות ביותר שהקב"ה ציווה את עם ישראל ונמצאת עם האדם מהרגע שנולד זו מצוות כיבוד אב ואם. אפילו שזו מצוה שכלית שאדם בשכל יודע וחושב שצריך לכבד את אביו ואמו, האדם צריך לעשות את המצוה הזו בתור ציווי של הקב"ה.

ידוע מה שאומר האור החיים הקדוש בפרשת יתרו על הפס' "כִּבֹּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ לְמַעַן יָאֲרֹכֶנּוּ יְמֶיךָ" (שמות כ, יא) שהשכר על מצוות כיבוד אב ואם הוא לא אריכות ימים, אלא זו סגולה לאריכות ימים למי שמכבד את אביו ואמו, השכר על מצוה זו הוא עצום וגדול שאי אפשר לשער ולתאר.

בפרשת השבוע הקב"ה מצווה אותנו על כיבוד אב ואם "אִישׁ אָמוּ וְאָבִיו תִּירָאוּ". ורואים עד כמה המעלה והגדולה של מצוה זו שרבי שמעון בר יוחאי אומר (ירושלמי קידושין א, יז) גדול הוא כיבוד אב ואם שהעדיפו הקדוש ברוך הוא יותר מכבודו. עד כמה הקב"ה מקפיד על כיבוד אב ואם יותר מהכבוד שלו, אדם אם יש לו כסף צריך לתת צדקה ומעשר, תרומה, כל מה שהתורה הקדושה ציוותה אותנו

אם יש לאדם כסף, אם אין לו כסף הוא לא מחוייב ללכת ולהלוות בשביל לתת צדקה.

אבל אומר רבי שמעון בר יוחאי, לאבא או אמא אם יש לאדם כסף או אין לו, האדם חייב להלוות ולעשות הכל בכדי לתת להם. אומר רבי שמעון בר יוחאי שהקב"ה מקפיד על הכבוד של ההורים יותר מהכבוד שלו, שאומר בשבילי אל תלווה ותתן ובשביל ההורים כן תלווה ותתן. צריך האדם להקפיד הקפדה גדולה על מצוות כיבוד אב ואם, אנשים דשים במצוה זו ופחות מקפידים בה, ומיום ליום האדם יכול לזלזל במצוה הזו.

וצריך לדעת יסוד גדול שמצוה זו לא מקיימים אותה ובזה נגמר, אלא המצוה הזו נותנת כוח וסיעתא דשמייא להבין ולהשיג השגות בעניינים אחרים. הגמרא (קידושין לא:): מספרת על אבימי אחד האמוראים, שהייתה לו קושיה על אחד הפס' בתהלים. יום אחד אביו ביקש ממנו מים לשתות והוא הלך להביא לו, בינתיים אביו נרדם ואבימי חיכה עם המים עד שיתעורר. אומרת תוך כדי שהוא מחכה לאביו שיקום מצא תירוץ על הקושיה שהייתה לו. רבותינו הקדושים לומדים מפה ואומרים שבכוח מצוות כיבוד אב ואם נפתחו לו שערי חוכמה להבין את הקושיה שהייתה לו.

וזה יסוד גדול מתי שאדם מכבד את אביו ואמו הוא לא רק מקבל שכר של אריכות ימים, אלא בכוח של כיבוד אב ואם נפתחים לאדם שערי חוכמה בתורה הקדושה. אדם שלא מבין דברים בתורה הקדושה ויש לו חלישות הדעת מזה, על ידי כיבוד אב ואם נפתחים לאדם שערי שמיים

להבין דברים עמוקים בתורה הקדושה, וכך גם בשאר העניינים שנפתחים לאדם בזכות כיבוד אב ואם שערי פרנסה, שערי בינה, כל השערים נפתחים לאדם.

רבתינו הקדושים (ירושלמי פאה ג, ה"א) מספרים לנו על רבי טרפון שהיה אחד מהתנאים הגדולים והעשירים בעולם, ורבי טרפון היה מקפיד מאוד במצוות כיבוד אב ואם. פעם אחת חלה רבי טרפון והיה במצב של חיים ומוות, אמא שלו באה לבית המדרש ושאלה איך ככה קרה לכן שלה שמקפיד במצוות כיבוד אב ואם והתחילה לספר להם שפעם אחת נקרעו לה הנעלים בשבת ולא היה לה איך ללכת, כי הייתה נשרטת ברצפה אם הייתה הולכת יחפה, ונעליים לא היה אפשר להביא בגלל טלטול. רבי טרפון שם את כפות ידיו על הרצפה כדי שאמא שלו תדרוך על כפות ידיו ולא תשרט ויהיה לה נוח ברגלים. שאלה אמו של רבי טרפון, התורה אומרת על מצוה זו למען יאריכו ימך, ח"ו איך הבן שלי ימות בקיצור ימים? עמדו חכמים ואמרו לה כל מה שעשה רבי טרפון אפילו לא התחיל לעשות מצוות כיבוד אב ואם.

נשאלת השאלה אדם חולה צריך ללמד עליו זכויות, אם כך למה עומדים חכמים ואומרים שאפילו לא התחיל לקיים את מצוות כיבוד אב ואם, שילמדו עליו זכות ויגידו שקיים כיבוד אב ואם והשכר של זה למען יאריכון ימך, למה חכמים עומדים ואומרים כך שאפילו עוד לא התחיל לקיים?

אלא התשובה היא כך, כל אדם בעולם בא לקיים את כל התרי"ג מצוות של התורה הקדושה, אבל לכל אדם

יש מצוה מסוימת בחיים שהיא היסוד של החיים שלו, כל אדם חייב את כל המצוות לקיים, אבל לכל אחד יש שורש ובסיס שהם נר לרגלו בקיום התורה והמצוות שלו בחיים. ומתי שהאדם מקיים את התורה והמצוות ואת הבסיס של המצוה המסוימת הזו בשלימות ומשלים את התיקון של אותה מצוה, הוא צריך להחזיר את נשמתו לבורא.

וכך גם המשנה אומרת (סוכה ב, ז) שפעם הלכו בית הלל ובית שמאי לבקר את רבי יוחנן בן החורני שהיה חולה, ראו אותו שראשו בסוכה והשולחן מחוץ לסוכה בתוך הבית. עמדו בית שמאי ואמרו לו אם פן היית נוהג, לא קימת מצות ספה מימיך. צריך להקשות גם פה, רבי יוחנן חולה, בית הלל ובית שמאי הולכים לבקר אותו, תלמדו עליו זכות שהוא מקיים מצוות סוכה ומקיים מצוות, הרי אדם שחולה צריך ללמד עליו זכויות ודברים טובים, מדוע אמרו עליו שלא קיים מימיו מצוות סוכה?

אלא גם כאן אפשר לתרץ, התיקון של רבי יוחנן בעולם היה מצוות סוכה ואם היה משלים את מצוות סוכה היה צריך להחזיר את נשמתו לקב"ה, לכן עמדו חכמים ואמרו שמימיו לא קיים את מצוות סוכה ואז הקב"ה יצטרך לתת לו אריכות ימים ושנות חיים.

הגמרא בירושלמי מספרת (קידושין כ:) על דמא בן נתינה מאשקלון, שיום אחד נאבדה האבן של שבט בנימין מהחושן של הכהן הגדול. הלכו חכמים לדמא בן נתינה שהיה גוי וביקשו ממנו שימכור להם את האבן. אחרי שסיכמו חכמים עם דמה בן נתינה על המחיר, עלה דמה בן נתינה לחדר שלו להביא את האבן היקרה ושם ראה את

אביו ישן והרגליים של אבא שלו נמצאות על התיבה שבה האבן. ירד דמה בן נתינה ואמר לחכמים שהוא לא יכול למכור.

חשבו חכמים שאולי הוא רוצה יותר כסף, עמדו והעלו והוא לא הסכים בשום פנים עד שלבסוף אמר להם שאבא שלו ישן והרגליים שלו על התיבה והוא לא יכול להעיר אותו. לשנה הבאה זכה שנולדה לו פרה אדומה ומכר אותה לעם ישראל בזכות כיבוד אב ואם הגדול שהיה לו אף שהיה גוי. והגמרא מספרת (קידושין לא.) שבאחד הימים ישב דמא בן נתינה עם כל השרים החשובים של רומי ואמא שלו באה ולכלכה לו את הבגד, בזתה וקללה אותו בפני כולם והוא לא אמר כלום. הכוח של אדם ששומר על כיבוד אב ואם הוא כוח עצום וגדול.

ואומר המדרש (בר"ר סה, טז) שעשו היה מכבד את אביו ואמו כבוד גדול ביותר וההבדל בינינו לבין עשו שמתי שעשו היה נכנס לאביו היה לובש בגדי מלכות לכבד את אביו ואנחנו שנכנסים לאבא לובשים בגדים פשוטים וכשיוצאים בחוץ לובשים בגדים יקרים. וכך בירך יצחק את עשו "וְעַל חֲרִבָּךְ תַּחֲיֶה" (בראשית כז, מ) על החרב שעשו היה שוחט ליצחק אוכל לאכול שעשה איתה כיבוד אב ואם, עליה תחיה ומהמצוה שעשה עשו יש לו לדורי דורות שפע ופרנסה ורואים את הגוים עם מדינות בעלות עושר עצום ודברים חזקים ועצומים וכל זה מהברכה שברך יצחק את עשו "וְעַל חֲרִבָּךְ תַּחֲיֶה" שהביא לו אוכל, על זה עשו חי. אדם צריך בכל כוחו להקפיד על מצוות כיבוד אב ואם שזו אחת המצוות הגדולות והחשובות בתורה הקדושה, ומתי

שמקפיד בה המעלה והכוח שהקב"ה נותן לאותו אדם שכל השערים נפתחים לו בצורה חזקה וגדולה ביותר.

התורה הקדושה אומרת (דברים ה, טו) "כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ כְּאִשֶׁר צִוְּךָ ה' אֱלֹהֶיךָ" ורש"י במקום אומר, שהקב"ה ציווה אותנו במרה. צריך להבין מדוע רש"י היה צריך להוסיף שהקב"ה ציווה אותנו על זה במרה, מה העומק של הדברים?

אז אפשר לבאר ולומר כך, הילדים של בני ישראל נולדו במדבר ושם בני ישראל אכלו את המן, האוכל ירד מהשמיים. בני ישראל לא היו צריכים ללכת לחנות לקנות בגדים, אלא ככל שהאדם היה גדל כך הבגדים היו גדלים איתו. האמהות לא היו צריכות לכבס את הבגדים, אלא הבגדים היו מתכבסים לבד בענני כבוד. הקב"ה פירנס את כל עם ישראל בלי צרכים של הורים שיצטרכו לטפל בילדים שלהם. ענני הכבוד היו שומרים על כולם שיהיו בריאים, כולם היו בצורה הטובה ביותר שמורים ומוגנים מכל מחלה ומכל דבר רע. ההורים לא היו צריכים לעבוד קשה בשביל לפרנס, הכל היה בא מהקב"ה במתנה.

לכן מדגיש רש"י דוקא על כיבוד הורים במרה אפילו שלא עשו כלום בשביל הילדים והכל היה מהקב"ה במתנה, בכל אופן צריך לכבד אותם. גם אם ההורים לא עשו לך בשבילך כלום ולא נתנו לך כלום, אתה מצווה ואתה מחוייב לכבד את ההורים כבוד גדול. אדם לא יכול לומר הכבוד להורים זה רק אם עשו בשבילי, אני צריך להחזיר להם ואם לא עשו בשבילי אני לא צריך להחזיר

להם, לא. האדם חייב לכבד את אביו ואמו כי כך הקב"ה ציווה וכך צריך לעשות.

ידוע מה שמובא (ספר הדורות, אות י) על רבי יהושע בן אלם שבאחד הימים ראה בחלום שמדבר עם השכינה ובתוך הדיבור שאל מי יושב לידו בשמיים ואמרו לו הקצב הננס יושב לידו. הצטער רבי יהושע אחרי כל התורה שהוא למד וכל הדברים הגדולים שעשה, למה זכה הקצב לשבת לידו בשמיים. הלך רבי יהושע לאותו קצב וביקש ממנו לדעת איזו מצוה עשה שזכה שהמקום שלו בשמיים יהיה לידו.

אמר לו אותו קצב שהיה מקפיד הקפדה גדולה ביותר בכיבוד אב ואם שאין לה שני, וההורים שלו היו נכים בלי רגליים והיה מלבישם ומאכילם, עושה להם את כל צרכיהם. ואז רבי יהושע בן אלם שמח שמחה גדולה שזכה שאדם שהקפיד על כיבוד אב ואם ישב לידו בשמיים. מצוות כיבוד אב ואם היא גדולה מאוד בשמיים ומתי שהאדם מקפיד בה, מעלתו גדולה שאין כדוגמתה. לכן צריך כל אדם להשתדל בכל כוחו לחשוב ולעשות ככל שביכולתו במצוות כיבוד ואם.

כל מצוה בתורה הקדושה היא כנגד איבר אחד בגוף של האדם. מצוות כיבוד אב ואם היא המצוה הל"ג (שלושים ושלוש) והיא כנגד העיניים, **"גַל עֵינַי וְאֵבִיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ"** (תהלים קיט, יח) מתי שהאדם מקיים ומקפיד על מצוה שלושם ושלוש כמו שצריך, על מצוות כיבוד אב ואם אז יש לו כוח בעיניים שלו וזוכה לראות נפלאות מתורתך.

וכך מוצאים מתי שיעקב אבינו הולך לפגוש את עשו שהיה בעל כוח גדול משל יעקב כי הייתה לו מצוות כיבוד אב ואם, אומר יעקב לעשו "וְאֶשְׁלַחָה לְהַגִּיד לְאֲדָנִי לְמַצָּא חֵן בְּעֵינָיִךְ" (בראשית לב, ו) בעיניים שלך, של כיבוד אב ואם. מצוה זו חזקה ביותר וכמה שהאדם יקפיד בה, כך יזכה לסיעתא דשמייא והצלחה גדולה בכל הדברים. נשתדל להתחזק בה ולחזק אחרים ככל האפשר ומתי שמחזקים את מצוות כיבוד הורים היא עומדת עם האדם ומצילה אותו מכל רע.

